

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Éfeso

1 Atse'e je Pablo, je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e n'ítut je Jesucristo je kyukátsiva. Mányam atse'e je Dios ntuknukexta je Nte'yam je jyayu juu' ve'e jem éfesovit kyajpún kajxm. Mtoondupe'e juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip jets to'k muke'e m'itta je Cristo Jesús maat. ²Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'líttinit je y'oy joot maatta.

Je Cristo kajx tse'e je Nte'yam xkunoo'kxumda

³iYakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je Nte'yam, je nMaja Vintsánamda Jesucristo je Tyee!! Kux tse'e to'k muk n'ijtumda je Cristo maat, je'e kajx tse'e xmo'yumdi nujom je kunoo'kxun juu' ve'e jem tsapjootm. ⁴Je Cristo kajx tse'e xvinko'numdi van'ítani ku ve'e ya it kyatsoo'ndukna vye'na, ve'em tse'e jeja je'e vyinkuik n'ijtumdinit va'ajts jets ka'a ti tokin. ⁵Kux'e ve'em je vinma'yún dujayep jetse'e du'oyjava, je'e kajx

tse'e je tsojkun maat dunupaajmtki jetse'e n'ijtumdinit je'e je y'ónukta je Jesucristo kajx. ⁶iYakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam y'ijtnit kux'e xtoojnjimdi ya majá maa'yún je y'Onuk kajx, juu' ve'e ooy tyuntsajkp! ⁷Ya majá maa'yún kajx tse'e je Nte'yam xkujochookumdi, je'e ku ve'e je y'Onuk xku'oo'kimdi jetse'e xtókinmee'kxumdi. ⁸Kux tse'e je Nte'yam ooy xtuntsojkumda, je'e kajx tse'e ya majá maa'yún xtoojnjimdi. Je'e tse'e nujom xmo'yumdup je vijin je kejün jetse'e nujom juu' xtukvinmótumda ⁹jetse'e ve'em xtuknuja'vimdat ti ve'e nüpajajmtki jetse'e dutónut je Cristo kajx, ve'em ax jo'n du'oyjava. ¹⁰Nüpajajmtkits je'e ve'e jetse'e nujom juu' jaty'e pýaám, ve'em juu' ve'e ijtp jem tsapjootm jets juu' ve'e ijtp yaja naxviijn, je'e tse'e nay'amojkikajxjinup jep je Cristo kya'p pýa'tkup ku ve'e je xaa'j dupaatnit jetse'e ve'em tyoojnjin kyojtsjinit.

¹¹Je Cristo kajxts aatse'e je Nte'yam xvinkaajn jets aatse'e n'ítut je'e je jyayu, ve'em ax jo'n

dunupaajmtki. Je'e tse'e nujom juu' jaty dutoomp ax jo'n du'oyjava. ¹²Xvinkoonts aatse'e jets aatse'e njoojntykat vintso aats je'e ve'e nyakmáyat nyakjaanchat, aatse'e mutoo'vajkp njaanchja'vi'ukvaan je Cristo. ¹³Nay ve'empats miitse'eda, ku ve'e x'amotunajxti je tyuv je'e, je oy kats je oy ayook juu' kajxe'e xjayepa je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, van'it tse'e xjaanchja'viduva je Cristo, to'k muk tse'e myakpaamduva je'e maat jetse'e tyajkiva jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo jetse'e nujava tyánut jets je Nte'yam je jyayu miitse'eda, je Espíritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam vyaajntk jetse'e myínut yaja naxvijen. ¹⁴Je Nte'yam tse'e dupaam je Espíritu Santo yam nja'vin kajxmamda jetse'e nujava tyánut jets xmo'yumdinupe'e je Nte'yam nujom je y'oy je'e juu' ve'e xtukvinva'nimdu. iJe Nte'yam je myajin kajx tse'e ve'em tyónjut kyótsjut! iOy xa ve'e je majin je jaanchin dutunjayep!

Ku je Pablo du'amotu je Nte'yam jetse'e je vijin je kejün dum'o'ot je jaanchja'vivatajk

¹⁵Je'e kajx tse'e, ku atse'e je kats nmotu jets mjaanchja'vidupe'e je Maja Vintsán Jesús jets vintso ve'e xtsokta anañujoma je Nte'yam je jyayu, ¹⁶ijtp xa atse'e je Nte'yam nkukajtsja miits kajxta, njaa'myejtstupts aats miitse'e ku atse'e ntsapkats. ¹⁷N'amóupts atse'e je Maja Vintsán Jesucristo je Ntye'yam, je Dios Tee', juu' ve'e nujom dunumajikajxp, jetse'e je nuja'vin dupámüt jem mja'vin kajxmda jetse'e duyaknuke'xnatákat

juu' je'e ve'e chajkp, ve'em tse'e je Nte'yam nuyojk oy x'íxadat. ¹⁸N'amóupts atse'e jetse'e duyak'ava'atsut je mvinma'yunda, ve'em tse'e oy xnujávadat je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam nupaaajmtki jetse'e xjayejptinit, jetse'e oy xnujávadat vinxupe'e dutunnumaja je puk juu' ve'e jyajejptinup je Nte'yam je jyáyuda, ¹⁹jetse'e oy xnuja'viduvat je makkin juu' ve'e ooy tyunjayejpp jets juu' kajxe'e xputajkimda, uú'mda, juu' ve'e je Nte'yam dujaanchja'vidup. ²⁰Nay je'ejyam tse'e ya makkin juu' ve'e je Nte'yam je Cristo tyukyakjoojntykpajknuba ku ve'e y'uk'aa'l jetse'e duyak'ajxtkni jeja y'aka'yun pa'ayi jem tsapjootm. ²¹Kajxm tse'e ooy dutumpuujm jets ka'a ve'e pan pan pan jaty vijink juu' ve'e dunumájidup, yakkutojktup, vinténidup, vinténidup, jets nujom juu' jatye'e ijttup, ka uxyam ya xaajjiyap tse'e, nay ve'empa ve'e juu' ve'e miimprum. ²²Pyaame'e nujom juu' jaty jep je Cristo kya'p pya'tkup. Je Nte'yam tse'e dumoynu je Cristo je kutojkuñ jetse'e dunukuvajkinit to'k ka'ajyji juu' jaty. Je jaanchja'vivatajk je y'o'yin kajxta tse'e ve'em dutuujn. ²³Ve'em ax jo'n je jayu to'k ni'kx to'k kopk dujayep, ve'em tse'e je Cristo y'il je jaanchja'vivatajk maatta, ijpts je'e ve'e je jyayu maatta pan joma tsq ve'e y'itta, je Cristo, juu' ve'e ijtp anañujoma kajx.

**Je maa'yun kajx xa ve'e je
jayu dujayepa je joojntykin
juu' ve'e xa'ma kajx ijtp**

2 Ax miitsta, ka'a xa ve'e xjayejpti je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je oo'kpa

jo'ne'e m'ljitti k_ux_e'e xkakats_upajkti
je Nte'yam jetse'e mtokintoondi.
²Mpanajkxtu tse'e je naxvijnit je
kyo'oy je'e, mtoondu ve'e juu' ve'e
chajkp je'e juu' ve'e duyakkutojkjip
je ko'oyjáyuvap juu' ve'e víttup
jem poj joottm jetse'e d_uk_a'ma je
jayu juu' ve'e d_uk_akats_upajktup
je Nte'yam. ³Ve'emam xa uu'me'e
nujom njoojntykimda y'ijt,
nyakto'numdu tse'e ya n'avintso
vinma'y_unamda jets vintso ve'e
viinm nmayja'vimjidi. Ijtumduva
tse'e jep je Nte'yam y'ejkun jaatp,
ve'em ax jo'n jyapana.

⁴Ax je Nte'yam, juu' ve'e ooy
je tukmo'tun dutunjayejpp jetse'e
ooy xtuntsojkumda, ⁵ku ve'e
je oo'kpa jo'n n'ijtumdi k_ux_e'e
je Nte'yam nkakats_upajkumdi,
je Cristo kajx tse'e xmo'yumdi
je joojntykin juu' ve'e x_a'ma
kajx ijtp. Je myaa'y_un kajx tse'e
xyaktsookumdi. ⁶K_ux_e'e to'k muk
n'ijtumda je Cristo maat, ve'em xa
ve'e n'ijtumda ax jo'n je Nte'yam
kuxyakkajxmpojtukumdi jetse'e
jem tsapjootm kuxyak'ajxtkumdini
je Cristo maat. ⁷Ve'em tse'e
d_utuujn jetse'e duyaknuke'xnatákat
van'it ku ve'e jye'yat je tiempo
juu' ve'e miimpnum, jets ooye'e
xtuntsojkumda jetse'e je maja
maa'y_un xtoojnjimdi je Cristo
Jesús kajx. ⁸Je myaa'y_un kajx
tse'e je Nte'yam xyaktsookumdi
je'e kajx ku ve'e njaanchja'vimda.
Ni p_ana xa ve'e viinm kya'o'yixju
jetse'e ñaajktso'okjut, je Nte'yam
je myaa'y_un kajxts je'e ve'e jetse'e
tsa'ak n'ijtumda. ⁹Ka je'e kajxap
xa ve'e je Nte'yam xyaktsookumdi
k_ux_e'e nto'numdi juu' ve'e oy,

ve'em tse'e ni p_ana kyanamyájajat.

¹⁰Je Nte'yame'e xpa'mumdu
to'k muk je Cristo maat jetse'e
nto'numdat je y'oy je'e, ve'em
ax jo'n d_unup_aajmtki jetse'e
nto'numdat.

To'k muk tse'e n'ijtumda je Cristo maat

¹¹Ax ve'em tse'e, jaa'myésta
vintso miitse'e m'ljitti. Ka'a xa ve'e
m'israeejlitjáyuvada, je'eda p_an p_an
jaty'e je ixta'nun duni'kxmidup
duk_ojmidup. Je'e kajx tse'e je
israeejlit jayuda mtijjada ka je
ixta'nun maattap. ¹²Jaa'myésta
jets ka'a miitse'e m'ljitti je Cristo
maat ukpu je israeejlit jayu
maat, ka'a tse'e mtukk_adaakjidi
je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam
tyukvinva'ni je jyáyuda, ka'a tse'e
ti o'yin x'a'ixti, apuk tse'e m'ljitti
ka je Nte'yam maattap. ¹³Jékum
xa miitse'e mve'nada; ax uxyam
tse'e, k_ux_e'e to'k muk m'itta
je Cristo maat, je Nte'yam tse'e
myakje'y_udu jetse'e tamji m'itta
je'e maat je Cristo je y'oo'kun
kajx. ¹⁴Je Cristo tse'e duyakkutoki
juu' ve'e xts'o'xpajkumdup y'ijt,
je'e tse'e dupaam jetse'e oy joot
n'ijtumdat to'k jado'k, to'k kajp_unji,
je israeejlit jayu jets pan pan
jaty'e ka je'epa. ¹⁵Je Cristo tse'e
je y'oo'kun kajx duyakkutoki je
Moisés je pyava'nun jetse'e ve'em
xyaknamyujot'o'yimjidini, uu'mda,
juu' ve'e dupanajkxtup y'ijt mejtsk
je ñaa'da je tyoo'da. Ve'em tse'e
d_utuujn jetse'e n'ijtumdinit to'k
nam kajpun je'e kajx ku ve'e to'k
muk n'ijtumda je Cristo maat. Ax
ve'em tse'e n'ijtumda oy joot. ¹⁶Je

y'oo'kun kajx tse'e duyakkutoki je ejkun juu' ve'e nayjayejpuxumjūdup y'ijt, je israeejlit jayu jets pan pan jatye'e ka je'eptha; kux tse'e y'uk'aa'k jem cruz kajxm, je'e kajx tse'e xyakto'kmojkumdi ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kun'ijtumdi jetse'e xyavimpijtumdi je Nte'yam maat.

17 Miin xa ve'e je Cristo jetse'e du'ava'ni je oy kats je oy ayook jetse'e njayejpumdat je oy joot. Miits kajxtats je'e ve'e ve'em dutuujn, je Nte'yam tse'e mmujékumidu; nay ve'empa ve'e aats kajx dutoompa, aats, je israeejlit jayu, juu' ve'e je Nte'yam dumutámidu. **18** Ax uxym tse'e, je Cristo kajx tse'e je Espíritu Santo xputajkimda jetse'e nmutámimda je Dios Tee'. Ax to'kkyamts je'e ve'e je Espíritu Santo, juu' ve'e xputajkimdu, uu'm, je israeejlit jayu jets pan pan jatye'e ka je'eptha. **19** Ya'a kajx tse'e, ka'ats miitse'e m'ukvijnkjáyuvividini, ka'a miitse'e m'ukjekumitjáyuvividini, mlijttupe'e to'k kajpun maat je Nte'yam je jyáyuda, ijumdupe'e je Nte'yam maat ax jo'n je'e maat kuntsunimda to'k jaajn to'k tajk. **20** Juu' xa ve'e kyojtstu je kukátsivatajk jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je tsaptakne'ev choq'nduk. Jets miitsta, ve'em xa miitse'eda ax jo'n je tsaaaj juu' ve'e jyaa'ktukvimpejtp je tsaptakne'ev. Ax je Jesucristo, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je tsaaaj juu' ve'e dunumajikajxp joma ve'e je tsaptajk. **21** Je jaanchja'vivatajk, ijttupts je'e ve'e to'k muk je Cristo maat. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je tsaaaj juu' ve'e

makk nay'amajtsmojkjup maat je tsaaaj juu' ve'e dunumajikajxp. Ax ve'em tse'e je tsaptajk y'o'yilatu'uts joma ve'e je Nte'yam yakvinjava yakvintsa'aga. **22** Ax nay ve'emts miitse'e m'littuva ax jo'n je tsaaaj juu' ve'e yakpaamp jetse'e duyak'oya je tsaptajk joma ve'e je Nte'yam chuna je Espíritu Santo kajx.

Pan tyajxe'e je Pablo duvaajnji je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

3 Ats, je Pablo, je Cristo Jesús je myutoompa je myupajkpa, yap atse'e poxuntujkp n'it kux'e ats miits nvaajnjidi je oy kats je ot ayook, miitsta, ka je israeejlit jáyuvapta. **2** Mmótudu xa miitse'e je maja maa'yun juu' atse'e je Nte'yam xtoojnji jets atse'e xtukkatajki ya toonk miits je m'o'yin kajxta. **3** Je Nte'yamts atse'e xtuknuja'vi juu' ve'e nüupaajmtki jetse'e kyayaknujava y'ijt, ve'em ax jo'n ats miitse'e vee'n tunnujáyada. **4** Ku ve'e ya nak xkótstat, ve'em tse'e xvinmótudat jets nmuja'vip atse'e juu' ve'e je Nte'yam tyoon je Cristo kajx. **5** Ax ka'ats ya'a ve'e je Nte'yam je jayu dütuknuja'vi ve'em ax jo'n uxym je Espíritu Santo kajx tyuknujávajada je kyunu'u'kx kukátsivada jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.

6 Je'lets atse'e ntijp, je jayu pan pan jatye'e ka je israeejlitap, tyukmaatjayejptupts je'e ve'e je Nte'yam je kyuno'o'kxun je israeejlit jáyuda, kijpxts je'e ve'e y'itta to'k muk je Cristo maat, kijpxts je'e ve'e tyukkada'akjada je vaanduk juu' ve'e je Nte'yam pyaam. Nujomts ya'a

ve'e tyonkuxju ku ve'e je jayu y'it to'k muk je Cristo maat je oy kats je oy ayook kajx.

⁷ Je Nte'yamts atse'e je maa'yun xtoojnji jets atse'e je myakkin kajx xtukkatajki ya toonk. ⁸ Ax ats, óyam atse'e nnupi'kikúx nujom je Nte'yam je jayu, je'ets atse'e xtoojnji ya maa'yun jets atse'e nvaajnjadat pan pan jaty'e ka je israeejit jayuvap pan vintso ve'e je Cristo ooy je majin dütunjayep, ⁹ je'ets atse'e xtoojnji ya maa'yun jets atse'e nujom je jayu ntuknuijávadat juu' ve'e je Nte'yam jujp xup ñupajimtki jets juu' ve'e námnum yaknuke'xnatajki, je Nte'yam, juu' ve'e nujom dupamkajx. ¹⁰ Chojk xa je'e ve'e jetse'e uxayam du'íxtat nujom je yakkutojkpa jets pan pan jaty'e dünümájidup jem tsapjoqt m vintso ve'e ya maja maa'yun dütuuinja pan pan jaty'e jaanchja'vijidup, ax ve'em tse'e dünujávadat je Nte'yam je vyijin je kyejun juu' ve'e may viijn. ¹¹ Jujp xúpani tse'e dünupajimtki jetse'e ve'em jyátut juu' ve'e toojnju kojtsju je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús kajx. ¹² Kuxxe'e to'k muk n'ijtumda je Cristo maat jets je'e ve'e njaanchja'vimda, o'yip tse'e jetse'e je Nte'yam nmutámidat to'k aaj to'k joot. ¹³ Je'e kajxts ats miitse'e n'amótuda jets ka'a ve'e mtsaachvinmáydat kuxxe'e ats ntsaachpaa'ty miits kajxta. Tsaachpaatpts atse'e jetse'e oy mtaandinit je Nte'yam maat.

Je tsojkun juu' ve'e je Cristo jyayejpp

¹⁴ Ya'q kajxts atse'e nvinkoxktena je Dios Tee', ¹⁵ juu' kajxe'e je xyaaj

dujayepta nujom juu' ve'e jem tsapjoqt, ve'em ax jo'n yaja naxvijmpa. ¹⁶ N'amóupts ats je'e ve'e, ve'em vintso ve'e je majin ooy dütunjayep, jetse'e je Espíritu Santo kajx mpa'muxjadat je makkin jem mja'vin kajxmda, ¹⁷ ve'em tse'e je Cristo jem jyoojntykat je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada. N'amóupts atse'e jetse'e ooy je tsojkun mtumpa'muxjadat jem mja'vin kajxmda jetse'e ve'em myak'ijtjidinit ax jo'n je kup je y'aa'its yak'itju makk, ¹⁸ ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e xvinnmótudat oy, miits jets nujom pan pan jaty'e ijttuvap je Nte'yam je jayu, vinxup maja viijn, vinxup yan, vinxup kajxm, jets vinxup kaak je'e ve'e je tsojkun juu' ve'e je Cristo jyayejpp. ¹⁹ N'amóupts atse'e jetse'e oy xnuijávadat je tsojkun juu' ve'e je Cristo jyayejpp, óyame'e je jayu kyamaqada'aky jetse'e dünuja'vikáxut, ax ve'em tse'e pu'uk avaada je Nte'yam ñaajk'ítjut jem miits mja'vin kajxmda.

²⁰ Ax je'e pane'e o'yixjup jetse'e dütónyt ooy nuyojk jets ka je'ejyape'e juu' ve'e n'amótumdup ukpu juu' ve'e nvinma'yumdup, ve'em ax jo'n dütún je makkin kajx juu' ve'e xmo'yumdup, ²¹ je'e tse'e yakmaja yakjaancha ijtnup je jaanchja'viva kajxta jets je Cristo Jesús kajx. iAx ve'em tse'e y'ijtnit xa'ma kajx! Amén.

**To'k muk n'ijtumda
je Espíritu Santo kajx**

4 Ax ve'em tse'e, ats, je poxuntakjau je'e kajx ku atse'e je Maja Vintsán nmutún

nmupuk, nmunoo'kxtktupts ats miiitse'eda jets tsoj yakxone'e mjáyuvadat mjoojntykat, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega jo'n, je'e kajx ku ve'e je Nte'yam myaaxuxjidi. ² Je nuy'k aaj je nuy'k joot maate'e m'ittat. Namyuténixjada juu' vimpit atuj je tsojkun maat. ³ Je'e tse'e tonda vintso ve'e je Espíritu Santo kajx mnaajk'ítjadat tum je oy joot maat to'k jado'k. ⁴ To'k ni'kx to'k kopk jo'n tse'e n'ijtumda jets to'ke'e je Espíritu Santo, ve'em ax jo'n to'kji je a'ix'ijtun juu' ve'e je Nte'yam xtuknuyaaxjimdu. ⁵ To'kji xa ve'e je Maja Vintsán, to'kji tse'e je jaanchja'vin, to'kji tse'e je naapejtun, ⁶ to'kji tse'e je Nte'yam, juu' ve'e anañujoma nTee'imdup, juu' ve'e nujom duka'mikajxp, juu' ve'e nujom juu' jaty duyak'ijtp—jets nujom juu' jaty'e ijtp, je'e maatts je'e ve'e y'it.

⁷ Ax kakje'e tse'e je maa'yun je putajkin nyakmo'yumdi, ve'em ax jo'n je Cristo xtukmutsojkumda. ⁸ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ku ve'e chajpejtni,
yaknajkxts je'e ve'e je jáyuda
juu' ve'e je tokin ka'mijup y'ljt
jetse'e je jáyuda dumoojy je
y'oojyit je'e.

Jidu'um tse'e vya'añ.

⁹ ¿Tis je'e ve'e tyijp ku ve'e vya'añ jets tsajpejtnu ve'e? Je'e xa ve'e tyijp jets too'vajkpe'e kyädaaky yaja naxvijen. ¹⁰ Je'e pane'e kadaak, je'ejyamts je'e ve'e pane'e pejtnu jem tsapjootm jetse'e y'ijnit anañujoma it. ¹¹ Je'e tse'e je maa'yun je putajkin duyajkp. Jem

tse'e pane'e yakmooydup jetse'e je kukátsiva y'íttat, jem tse'e pane'e yakmooydup jetse'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa y'íttat, jem tse'e pane'e yakmooydup jetse'e je jayu duvaajnjadat je oy kats je oy ayook, nay jempa tse'e pane'e yakmooydup jetse'e du'ix'íttat je jaanchja'vivatajk jetse'e dutuk'íxtat je Nte'yam je y'ayook. ¹² Ve'em tse'e dutuujn jets je'e ve'e dukótstat duka'amáydat je Nte'yam je jayu, jetse'e dumutóndat dumupáktat je Nte'yam jetse'e je jayu nuyojk je Jesucristo dujaanchjávadat. ¹³ Je vaat tse'e ve'em dutóndat ku ve'e je njaanchja'vinamda vyimpítut to'kji jetse'e n'íxaimdinit je Nte'yam je y'Onuk, jetse'e oy jets va'ajts n'ijtumdinit, ve'em ax jo'n je Cristo y'it oy jets va'ajts; ¹⁴ ka'a tse'e n'uk'ijtumdinit ax jo'n je pi'k ónukta juu' ve'e duka'oynuja'vidup ti ve'e vinkopk jetse'e yaktónut, juu' ve'e dupanajkxtup oyjuu' ixpajkuna, ve'em tse'e vyin'aa'njada je jayu juu' ve'e chojktup jetse'e dupanajkxtat je taay juu' ve'e tuk'íxjup. ¹⁵ Nojk'óye'e nkojtsmdat je tyuv je'e je tsokun maat jetse'e oy n'ijtumdinit je Cristo maat, je'e juu' ve'e dunukuvajkip je jaanchja'vivatajk, ve'em tse'e n'ijtumdinit ax jo'n je jayu yee'k'apéttta jetse'e jye'yada joma ve'e je oy vinma'yun dujayepta. ¹⁶ Ku ve'e je jayu je ñi'lkx je kyopk oy pum makk pum, navyaa'njup tse'e oy je ee'm to'k ka'ajyji joma ve'e je pajk ñamyukju, nunajkxup tse'e je y'uuk je jyu'kx jetse'e duyakmakkpuk nujom je ñi'lkx je kyopk. Nay ve'empa

tse'e n'ljtumda je Cristo maat.
 Ku tse'e to'k ka'ajyji nuto'k jaty
 ntsojkumda jetse'e n'ljtumda jep je
 Cristo kya'p pya'tkup, ve'em tse'e
 nnapyutajkimjada jetse'e nujom
 makk n'ljtumdinit to'k muk je
 Cristo maat.

**Vintso dutsak jetse'e jyoojntykadat
 je jaanchja'vivatajkta**

¹⁷ Jeja xa qats miitse'e je Maja
 Vintsán vyinkujk nmaqjmada jets
 ka'a ve'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n
 je'eda pan pan jaty'e je Nte'yam
 duka'íxada jetse'e je y'avintso
 vinma'yun duyaktonda, ¹⁸ juu'
 ve'e ijttup ax jo'n je jayu juu' ve'e
 tsuunidup kupi'ijts kukoo'ts, juu'
 ve'e dukajayejptup je joojntykin
 juu' ve'e je Nte'yam yajkyp, juu'
 ve'e dukatinuja'vidup kux'e makk
 je kyuvajk dütumpamda, ¹⁹ juu'
 ve'e koo'ktso'otyoondinup ku ve'e
 je kats dutukmaqatjayépta je yaa'y je
 ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup,
 juu' ve'e natyukkatajkijidup
 nujom juu' jaty'e ka óyap, ax
 nuyojk tse'e dütsojk'ata'atsta
 juu' ve'e ka óyap vintso ve'e
 ya it ñaxy. ²⁰ Ax ka'ats miitse'e je
 Cristo jye'e ve'em myakvaajnjidi.
²¹ Mpanajkxtup xa miitse'e je
 Cristo kux m'amotunajxtu ve'e ku
 ve'e myakvaajnjidi, mtuk'íxjudu
 tse'e je tyuv je'e juu' ve'e ijtp je
 Jesús kajx. ²² Myaktuknuja'vidu
 tse'e jets ka'a ve'e ve'em
 m'ukjoojntykidinit ax jo'n
 mko'oyjoojntykada y'ijt, je'e ve'e
 ku ve'e xpanajkxta y'ijt juu' ve'e ka
 óyap, jetse'e ve'em myakvin'aa'ndi;
²³ myaktuknuja'vidu ve'e jetse'e
 xyaktíktstinit je mjotta je

mja'vinda. ²⁴ Joojntykada ax jo'n
 dupaa'ty du'akeega maat je nam
 jáyuvin juu' ve'e je Nte'yam
 mmoojyju, juu' ve'e pya'am tuv jets
 va'ajts ku ve'e ñay'apamnajxji.

²⁵ Ax je'e kajx tse'e, ka'a tse'e
 m'uktaayidinit, tyúvame'e to'k
 jado'k xmukótstat je mmujáyuda,
 kux anañujoma ve'e n'ljtumda ax
 jo'n to'k ni'kx to'k kopk kun'ljtumdi
 je Cristo maat.

²⁶ Ku ve'e m'ékjada, ka'a
 tse'e mtókintóndat. Ka'a tse'e
 ejkjup mxanáxtat. ²⁷ Ka'a tse'e
 x'litumo'odat je Satanás.

²⁸ Je'e juu' ve'e mee'tsp tuy'it, ka'a
 tse'e y'ukmee'tsnit, je oy to'nune'e
 je kya'aj tyuktónup, ve'em tse'e
 dujayéput juu' jetse'e duputákat pan
 pan jaty'e katih'ijtuxjudup.

²⁹ Ka'a tse'e ti ka óyap xkótstat; je'e
 ve'e mkótstap juu' ve'e je jayu makk
 duvak'ijttinup to'k muk je Cristo
 maat jets juu' jaty'e oy to'nuxjadap
 pan pan jaty'e e m'amotunajxjudup.

³⁰ Ka'a tse'e xyaktsaachvínmáydat
 je Espíritu Santo, juu' ve'e tajki jem
 mja'vin kajxmda jetse'e m'íxjada
 mjayépjada van'it paat ku ve'e je
 Nte'yam myaktaajnjidinit tum oy
 jets tum va'ajts.

³¹ Masokkaxta juu' jaty'e ka óyap.
 Ka'a tse'e mjotma'attat, m'ékjadat,
 mjot'ánjadat, makk mtun'aajvuktat,
 mnavyinkojtspétjadat, ka'a
 tse'e xnu'ko'ovyinmáyadat
 je mmujayu; ³² ñojk'óye'e oy
 jayu mnapyámjadat to'k jado'k,
 jetse'e mnatyukmo'otjadat.
 Namyeel'kuxjada je mtókinda
 vimpit atuj, ve'em ax jo'n je
 Nte'yam xtokinmee'kxumdini jo'n je
 Cristo kajx.

5 Je'ē ku ve'e n'ijtumda je Nte'yam je y'ónukta jetse'e ooy xtunsojkumda, je'ē tse'e tonda jetse'e m'ijttinit ax jo'n je Nte'yam.
2 Nachókjada to'k jado'k, ve'em ax jo'n je Cristo xtsojkumdi jetse'e xku'oo'kimdi. Ve'emts je'ē ve'e y'ijt ax jo'n je tānuk yax juu' ve'e je Nte'yam yaktukvintsa'kip jetse'e du'oyjava.

3 Kux je Nte'yam je jayu miitse'eda, je'ē kajx tse'e vinkopk jets ni pana ve'e dükavinmáyat jets mtoondupe'e ax jo'n pan pan jatye'e je navyajkun duyakvintsa'kintókidup uk pan pan jatye'e je kats dutukmaatjayejptup je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup. Ni pana ve'e dükavinmaayvat jets mtoondupe'e ax jo'n je jayu ti dūnas'ayóvada,
4 jyomva'anda tyiva'anda, oyvintsova juu' dükotsta, kyatso'otyónda ku ve'e dükotsta juu' ve'e ka óyap, ax ka'ats ya'a ve'e dupaa'ty du'akeega; ñojk'óye'e je Nte'yam xkukojsjadat je maa'yun juu' je'ē ve'e xtoojnjimdup.

5 Mnuja'vidup xa miitse'e jets ka'a ve'e je ko'oyya'a'yap y'íttat jem je Cristo jets je Nte'yam y'am kya'm, nay ka'ava ve'e pan pan jatye'e kanaajk'ijtjudup va'ajts aaj va'ajts joot; ka'a tse'e jem y'ijttuvat pan pan jatye'e juu' dūnas'ayo'vidup, je'ets je'ē ve'eda juu' ve'e dūvinja'vidup dūvintsa'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap. **6** Ka'ats miitse'e pan mvín'aq'a'njadat ku ve'e vya'andat jets ka'a ve'e vyinkopka jetse'e yaktónut ax jo'n atse'e tunja'a, kux ya' ka óyap kajx xa ve'e je Nte'yam ooy

dütunyaktsaachpaattinit je'ē pan pan jatye'e kakatsupajkjüd up. **7** Je'ē kajx tse'e, ka'a tse'e ve'em xtóndat ax jo'n je jayu juu' ve'e ve'em dutoondup je kyo'oy je'ē.

8 Jep xa miitse'e tokin jaatp m'ijtti, ve'em tse'e mtsuunidi ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttup jeja akoo'ts it jaat. Ax ka'ats miitse'e ve'em m'uk'ijttini, je'ē kajx ku ve'e je Nte'yam mmoojyjidi je vijin je kejun. Joojntykada ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja ajajtk it jaat. **9** Kux je jayu juu' ve'e je Nte'yam yakvijp yakkejp, je'ē tse'e je oy jáyuvin dujayejpp, tyuumpts je'ē ve'e je tyuv je'ē jetse'e jyoojntyka ax jo'n dupaa'ty du'akeega. **10** Payo'oyda oy vintso ve'e xtóndat juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp. **11** Ka'a tse'e xtóndat ax jo'n je jayu juu' ve'e dutoondup juu' ve'e ni pana kato'nuxjup, ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidup jeja akoo'ts it jaat, ñojk'óye'e xyaknuke'xnatákatad jets ka óyap je'ē ve'e juu' ve'e tyoondup. **12** Kux tso'otyo'nun je'ē ve'e ku ve'e yakkats juu' jatye'e tyoondup ayu'uts. **13** Ku ve'e je kujajpa je kutal'kxpa kyujaj kyutu'kx jeja akoo'ts it jaat, nuke'xnatáka tse'e nujom tyankux, **14** kux je kujajpa je kutal'kxpa ve'e dükujajp dükuta'kxp nujom juu' jaty. Je'ē kajx tse'e je kats vya'añ:

Mits, makk maava, jotviju, pojtuku' jetse'e mkoo'l'ijtnit ax jo'n je oo'kpa, jetse'e je Cristo mkujajjut mkuta'kxjut.

Jidu'um tse'e je kats vya'añ.

15 Ax ve'em tse'e, qoye'e mtunnay'íxjadat pan vintso

ve'e juu' xtóndat xkótstat, ka ve'emap ax jo'n je jayu juu' ve'e dükatinuja'vidup; ve'eme'e xtóndat ax jo'n je jayu juu' ve'e dünuja'vidinup juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ¹⁶Nam m'o'yixjudup tse'e, je'e tse'e mtóndap jetse'e je jayu xtukpanajkxtat je Nte'yam, kux je jayu juu' ve'e ux Yam joojntykidup, ko'oy jáyudats je'e ve'e. ¹⁷Ka'a tse'e oyvintsova juu' xtóndat; je'e ve'e ixta oy jetse'e xnuijávadat pán juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp. ¹⁸Ka'a tse'e m'oo'ktat mmo'okjadat, kux ku xa ve'e je jayu y'uul' myu'ukju, vintókiyupts je'e ve'e; ñojk'óye'e tonda juu' ve'e je Nte'yam chajkp je makkin kajx jets je vinma'yun kajx juu' ve'e je Espíritu Santo mmoojyjudup. ¹⁹Kotsta to'k jado'k je salmo maat je uv maat juu' ve'e je Nte'yam duyakmájidup duyakjaanchidup, yaknaxta je uv je salmo jem mjávin kajxmda je Maja Vintsán je myajin je jyaanchin kajx. ²⁰Pan ti ve'e toojnup kojtsup, xa'ma kajx tse'e xkukojtsjadat je Nte'yam, je Dios Tee!. Je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx tse'e ve'em xtóndat.

**Vintso dutsák jetse'e
jyoojntykadat jep jyuump
tyujkp je jaanchja'vivatajkta**

²¹Kux mvinja'vidup mvintsa'kidupe'e je Cristo, napyutákajadats to'k jado'k. ²²Ta'axtajkta, napyámjada jep je mnuya'a'y kya'p pya'tkupta, ve'em ax jo'n jep je Maja Vintsán kya'p pya'tkup kum'ijitti. ²³Kux je yaa'tyajk, je'e ve'e dünukuvajkip je ñuda'ax, ve'em ax jo'n je Cristo

dünukuvajka pán pán jatye'e jaanchja'vijidup, je Cristo, juu' ve'e je jayu duyaksookp jetse'e y'it je'e maatxa ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijtti. ²⁴Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je jaanchja'vivatajk jep je Cristo kya'p pya'tkup y'itta, nay ve'empa tse'e dutsák jetse'e je ta'axtajk jep je ñuya'a'y kya'p pya'tkup y'ítut nujom kajx.

²⁵Yaa'tyajkta, tsokta je mnuda'axta, ve'em ax jo'n je Cristo dutsák je jaanchja'vivatajk jetse'e duku'oo'ki, ²⁶ve'em tse'e y'ijttinit oy jets va'ajts. Kux jyaanchja'vidu ve'e je oy kats je oy ayook, je'e kajx tse'e tyuknuvaatsjidi je tyókinda. ²⁷Kyu'oo'kits je'e ve'e jetse'e je ja vyinkujk dupaqamnit je majin maat, ve'em tse'e y'ijttinit ka tokin maatap, ni pana ve'e je tokin kyapaatuxjadat, oy jets va'ajts je'e ve'e y'ijttinit. ²⁸Ax ve'em tse'e dutsák jetse'e je yaa'tyajk dutsókut je ñuda'ax ve'em ax jo'n je y'avintso ni'kxukopk dutsák jo'n. Pan pan xa ve'e je ñuda'ax dutsojkp, viinm tse'e ñachakju. ²⁹Ka'a xa ve'e pan juu' ve'e dükatsojkp je y'avintso ni'kxukopk; ñojk'óye'e duyakjoojntyka jetse'e du'ix'iit. Nay ve'empa tse'e je Cristo dutún maat pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, ³⁰je'e pan pan jatye'e ijttup ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijtti je Cristo maat. ³¹Ax ya'a kajx tse'e dutsák jetse'e je yaa'tyajk dumasoóknit je tyee' je tyaak jetse'e je ñuda'ax dumáqtnamyojkjinit, ax numejtsk tse'e jyajttinit ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijtti. ³²Ooy xa ya'a ve'e tyunmajakatsa, ka'ats ya'a ve'e

yaknujava y'ljt, je'ets ətse'e ntijp
pan vintso ve'e je Cristo y'it maat
pan pan jatye'e jaanchja'vijidup.

³³Oyam tse'e vye'ema, va'an tse'e
je yaa'tyajk je ñuda'ax dutsaku
ax jo'n viinm ñachakju jo'n; jets
je ta'axtajk, va'an tse'e je ñuyaay
duvintsa'aga.

6 Pi'k ónukta, katsapakta je
mtee'da je mtaakta ax jo'n je
Maja Vintsán dutsak, kux ve'eme'e
dupaa'ty du'akeega. ²Kux je muto'k
pava'nun juu' ve'e je vaanduk maat,
jidu'um tse'e vya'añ: "Vintsa'agada
je mtee'da je mtaakta, ³ve'em tse'e
oy mtsaqanadat jetse'e may xaa may
joojnt mjoojntykadat yaja naxvijen.
Jidu'um tse'e je pava'nun vya'añ
juu' ve'e je vaanduk maat.

⁴Onuk tee'da, ka'a tse'e
xyakjotma'attat je m'ónukta;
ñojk'óye'e xkótstat xka'amáydat
jetse'e xtuk'xtat vintso ve'e
dumutóndat dumupáktat je Maja
Vintsán.

⁵Mutoompa jáyuda, katsapakta
je mvintsanda yaja naxvijen je
vintsa'kin maat, je ja'vin maat
je tsal'kin maat, to'k aaj to'k joot,
ve'em ax jo'n je Cristo viinm
kuxkatsupajkti jo'n.

⁶Mutonda ka van'ítjyap ku
ve'e m'íxjada jetse'e ve'em oy
mnaajktanuva'anjada je'e maatta;
ñojk'óye'e mutonda ax jo'n je Cristo
je myutoompa je myupajkpa, to'k aaj
to'k joot ax jo'n je Nte'yam dutsak
jo'n. ⁷To'k joote'e xmutóndat, ve'em
ax jo'n je Maja Vintsán kuxmutoondi
kuxmupajkti jets ka'a ve'e je jayu,
⁸kux mnua'vidup miitse'e jets
mo'ojadap je'e ve'e je Maja Vintsán
juu' ve'e tukkada'akjup to'k jado'k

pan vintso ve'e juu' ve'e oy juu'
ve'e ka oy tudytonda tudykotsta, je
mutoompa jets je yaktoompa.

⁹Jets miitsta, yaktoompa jáyuda,
nay ve'empats miitse'e xtoonduvat
maat je mtoompada, mukotsta oy aaj
oy joot, ka'a tse'e je atsa'kin maat
xmukótstat, kux mnua'vidupe'e
jets ve'em miitse'eda ax jo'n je'eda,
m'ijttuvape'e jep je Maja Vintsán
kyap pya'tkup, je'e juu' ve'e jem
tsapjootm ijtp. Ni pánats je'e ve'e
dukavijink'ix.

Juu' ve'e tyukmaadaaktup pan pan
jatye'e je Cristo dujaanchja'vidup

¹⁰Utsta ajchta utsta tsa'ada, ax
juu'ts ətse'e nkotskukajkip, je'ets je'e
ve'e jetse'e makk mnaajk'ijtjidinit
to'k muk je Maja Vintsán maat je
makkin kajx juu' ve'e je Nte'yam
mmoqjyjudup. ¹¹Ve'em ax jo'n
je tojpa makk aaj makk joot y'it
ku ve'e tuñaxyaxju ax jo'n je tojpa
ñaxyaxju ku ve'e y'atso'oxtonuva'añ,
nay ve'empats miitse'eda makk
aaj makk joot m'ijttinit je'e kajx
ku ve'e xjayepa nujom juu' ve'e
je Nte'yam mmoqjyjudup jetse'e
x'amaadaagadat je ko'oyjáyuvap
juu' ve'e dunuvintsa'nikajxp
je ko'oyjáyuvaptajkta
jetse'e mvin'aa'nuva'anjada.

¹²Kux ka je'ep xa uu'me'e
nmqaatnacho'oxpajkumjudup je
nmujáyuvamda juu' ve'e tsu'utsax
juu' ve'e nuu'punax, je'e ve'e je
ko'oyjáyuvapta pan pan jatye'e
yakkutojktup jem poj jootm, pan
pan jatye'e dunumájidup jetse'e
duka'mada je'eda juu' ve'e
dumaaatnavyaa'njudup je kyo'oy
je'e. ¹³Je'e kajx tse'e, ve'em ax

jo'n je tojpa makk ñaajk'ítju ku ve'e tñaxyaxju ax jo'n je tojpa ñaxyóxjada, nay ve'empats miitse'e makk aaj makk joot mnaajk'ijtjidinit je'e kajx ku ve'e xjayepa nujom juu' ve'e je Nte'yam mmoojyjudup, ax ve'em tse'e juu' xmuténadat van'it ku ve'e je ko'oyjáyuvap mvinkumínajadat. Ax kuts ya'a ve'e ñáxut, oy tse'e mtándat. ¹⁴ Ve'em ax jo'n je tojpa je tyiintsóm ñapyal'muxju, ve'empats miitse'e tyúvam juu' xkótstat. Jets ve'em ax jo'n ñatyukxaxju je pojxun ax jo'n je nuxoya, ve'empats miitse'e xtoonduvat xa'ma juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip. ¹⁵ Ve'em ax jo'n je tojpa ñay'apaamdukaja jo'n ku ve'e je tyukva'kun dütukva'aga, ve'empats miitse'e mnay'apaamdukajadat jetse'e je jayu xvaajnjadat je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e dunujávadat vintso ve'e y'íttat oy joot je Nte'yam maat. ¹⁶ Jets ve'em ax jo'n je tojpa jem kya'm dumat'sit to'k je escudo juu' ve'e natyukkuvaajnjup jetse'e jem duyakpi'its nujom je ko'mun juu' ve'e tooyp jetse'e yaktuknukuj, ve'empats miitse'e makk xjaanchjávadat je Nte'yam, ve'em tse'e mkah'amadaagajadat je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunyvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta. ¹⁷ Ve'em ax jo'n je tojpa dujayep je pyojxun kujop, nay ve'empats miitse'e xnuya'vidinit jets je Nte'yame'e je mtokin mtuknuvaatsjudu; jets ve'em ax jo'n je tojpa je yajkxy tsojx duyaktún, nay ve'empa tse'e je jayu xvaajnjadat je Nte'yam je y'ayook juu' ve'e je Espíritu Santo mmoojyjudu. ¹⁸ Ijtp tse'e mtsapkótstat

pán ti vinma'yune'e je Espíritu Santo mmo'ojadap. Je'e kajx tse'e, nakuyujoojntykajada, xa'ma kajx tse'e xnutsapkótstat nujom je Nte'yam je jayu. ¹⁹ Ve'empats atse'e to'k aaj xnutsapkójtstuval, ve'emts atse'e je Nte'yam je aaj je ayook xmo'ot vintso atse'e to'k aaj to'k joot juu' nkótsut, ve'emts atse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijt. ²⁰ Ya ayook kajxts atse'e je Nte'yam xvinkaqajin jets atse'e je kukátsiva n'ítut. Ax yapts atse'e poxuntujkp uxyam n'it kux'e' ats ya ayook je jayu nvaajnja. Nutsapkósta ats to'k aaj jets atse'e ya oy kats ya oy ayook je jayu va'ajts nvaajnjadat, ve'em ax jo'n duvinmachju jo'n.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

²¹ Ya n'lútsamda ya n'ajchamda Tíquico, juu' ve'e ooy ntuntsojkumdup jetse'e to'k aaj to'k joot xputajkimda je Maja Vintsán je tyoonk kajx, ya'a tse'e mtuknujávajadap nujom pán vintso atse'e uxyam n'it jets juu' atse'e ntuump. ²² Je'e kajxts ats miits ya'a ve'e ntuknukexta jetse'e mva'nuxjadat pán vintso aatse'e uxyam n'it jetse'e myakjot'amájajadat.

²³ Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e dupámdap je oy joot, je tsojkun, jets je jaanchja'vin jem je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada jya'vin kajxmda. ²⁴ Je Nte'yam tse'e duékunoo'kxup to'k ka'ajyji pan pan jatye'e ijtp dütsojktup je nMaja Vintsánamda Jesucristo.